

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Postnina plačana... Uredništvo: Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54... Podružnica: Maribor, Aleksandrova ulica št. 13

Ljubljana, 13. novembra

Francoska ministrska kriza je končana. Poincaré je sestavi vlado, ki se bistveno in globoko razlikuje od prejšnje.

Pri presojanju pravkar minule francoske krize pa nikakor ne gre valiti vso krivdo na socialistično radikalno stranko.

Ankerski kongres je dal neposredni povod za padec velike vlade rešitve franka in nacionalne sloge.

Tudi nova Poincaréjeva vlada bo imela večino v poslanski zbornici. Težji bo njen položaj v senatu.

Kralj in kraljica v Parizu

Pariz, 13. novembra r. Rešitev francoske vladne krize bo pospešila razgovore kralja Aleksandra s francoskimi državniki.

Kraljevo bivanje v Parizu je vzbudilo pozornost celokupne pariške družbe.

Nenavaden pojav v Romuniji

Bukarešta, 13. novembra g. Iz Kostance poročajo, da opažajo vzdolž obale Crnega morja pri Mangariju, Baliku, Kavariju in Ekreni čudovite geološke pojave.

Odmevi odgovora šefov četverne koalicije Niti za ped bliže k sporazumu. - Vladna koalicija se hoče držati za vsako ceno. - Stališče „sporazumaških“ krogov

Beograd, 13. novembra, r. V beograjskih političnih krogih se vedno živahno komentirajo predloge in pogoje ki jih je dr. Korošec v imenu četverne koalicije sporočil Milošu Savčiću.

Današnji beograjski listi že tudi samovdario da bo ostal ta korak četverne koalicije brez vsakega efekta in izražajo sum da je bil Korošev odgovor samo taktična poteza šefov četverne koalicije.

Vladni poslanci proti svojim ministrom Zanimiva seja finančnega odbora. - Odbita prošnja ministra socijalne politike. - Nova ureditev potnih in selitvenih stroškov

Beograd, 13. novembra p. Nocoj se je vršila seja finančnega odbora, na kateri je došlo do prav zanimivega incidenta.

Včerašnja seja Narodne skupščine

Važne mednarodne konvencije se sprejemajo brez debate. - Ostra kritika postopanja vladne večine

Beograd, 13. novembra, p. Tudi današnja seja Narodne skupščine je proužila sliko, ki jo nudi naš parlament.

Večina je šla preko kritike posl. Saulića na dnevni red, da je predsednik sporočil, da je posl. Nastas Petrović vložil na ministra notranjih del interpelacijo zaradi nepovede shoda ki ga je hotel prirediti v Podgorici.

Atentat v Nici

Pariz, 13. novembra, s. V Nici je bil v nedeljo zvečer izvršen politični atentat. Ismail Akki je z več revolverskimi strelami ustrelil Turka Mahmeda Sabrija.

Zatec, 13. novembra h. Tendanca mirna. Na deželi se nakupi nadaljuje. V Zatecu je bil dosežen promet okoli 100 meterskih stotov.

cije. Eden izmed aktivnih ministrov je celo naglasil, da nihče v tej državi ne more iti preko četverne koalicije.

Povsem drugače pa sodijo o dr. Koroševem odgovoru v tako zvanih sporazumaških krogih. Ti smatrajo ta odgovor za novo nesmetno provokacijo.

Predsednik finančnega odbora dr. Stojanović je nato izjavil, da hoče pozvati vse ministre, naj v najkrajšem času predložijo podrobne obračune poverljenim im fondov.

Pri 4 točki dnevnega reda konvencije z Madžarsko o ureditvi dolgov in dolgovih in terjatih v predvojnih madžarskih kronah so radikalni poslanci iz Vojvodine zahtevali, naj se konvencije odstavijo iz dnevnega reda.

Dva nobela zločinca

Sibenik, 13. novembra, s. V noči od 12 na 13. sta pobegla iz sibienskih zaporov razbojnika Todor Modić 27 let star, in Bužo Vujović, 42 let star.

Socialistična obstrukcija v avstrijskem parlamentu

Dunaj, 13. novembra, g. Socialni demokratje so pričeli danes popoldne v parlamentu, in sicer v stanovanjskem in finančnem odboru s tehnično obstrukcijo.

Hmeljski trg

Zatec, 13. novembra h. Tendanca mirna. Na deželi se nakupi nadaljuje. V Zatecu je bil dosežen promet okoli 100 meterskih stotov.

Katastrofa angleškega parnika Potniški parnik „Vestris“ se je potopil z vso posadko in 350 potniki na krovu

V viharju je zadel na pečino in naglo izginil na dno morja. - Večino potnikov so rešili

Newyork, 13. novembra r. Včeraj se je v bližini obale Virginije, 300 milj od Haptona na potu proti Sombrezu v viharju ponesrečil 10.000 tonski angleški potniški parnik „Vestris“.

Newyork, 13. novembra (be) Potniško-čemu parniku „Vestris“ je prišlo na pomoč več ladij, med drugimi kitajski parnik „Ohio Maru“.

Brezlična postaja policijskega urada je prestregla brzovavko, ki jo je najbrže poslal parnik „Ohio Maru“ in v kateri javlja da je prispel na kraj katastrofe.

Pičla večina Poincaréjeve vlade

Zadostovala pa bo za sprejetje proračuna. - Odmev rešitve krize na borzi

Pariz, 13. nov. d. Komentariji opoldanskih listov o sestavi nove Poincaréjeve vlade naglašajo, da bo imela najbrže nova vlada v zbornici med dvomesečno proračunsko debato močno opozicijo.

Po sedanjih stališčih posameznih zborničnih frakcij računa „Intransigeant“, da bo imela opozicija okoli 80 radikalnih socialistov (izmed skupnih 125).

Nekateri opoldanski listi se bavijo še s sestavo nove vlade in povdarjajo pri tem,

klical na pomoč. Brzovavke je prestreglo več brezličnih postaj in na mesto katastrofe je bila takoj odposlana pomoč.

Newyork, 13. novembra g. Na kraj, kjer se je potopil parnik „Vestris“, je prislo veliko število ladij, ki se jim je posrečilo rešiti do 11. ure ameriškega časa.

Nemški parnik „Berlin“ poroča brezlično, da je v bližini kraja katastrofe ob 11. uri ameriškega časa potegnil iz vode moža z rešilnim pasom.

Še ena katastrofa?

Norfolg (Virginija), 13. novembra, s. Brezlična brzovavka rešilne postaje na rtu Hatteras poroča, da je v bližini nasedel neznan parnik.

Romunija se pripravlja na nove volitve

Parlament bo oribodnje dni razpuščen. - Volitve se bodo vršile 12. decembra. - Maniov vladni program

Bukarešta, 13. novembra (pa.) Romunska zbornica bo razpuščena in volitve se bodo vršile 12. decembra.

Bukarešta, 13. novembra, s. Vse stranke se živahno pripravljajo za volitve. Dočim bo bila liberalna stranka sama v volilno borbo.

London, 13. novembra, r. Novi predsednik vlade v Romuniji Maniu je izjavil dopisniku „Timesa“ v Bukarešti o nalogah svoje vlade naslednje: „Moja vlada se bo trudila dati stvarnega izraza določbam ustave ter bo sprostita administracijo od vsake korupcije.“

da je bil ministrski predsednik Poincaré pripravljen sprejeti v vlado tudi radikalne socialiste. Utemeljitev opozicijskega stališča radikalno-socialistične stranke s tem, da ni zastopana v novi vladi, ni tehtna.

Po sestavi novega Poincaréjevega kabineta, so porastli na borzi skoraj vsi francoski vrednostni papirji.

Pozdrav novega romunskega zunanjega ministra doktor Benešu

Praga, 13. novembra, h. Novi romunski zunanji minister Mironescu je poslal zunanjemu ministru dr. Benešu pismo sledečih vsebine: „Ko sem bil imenovan za ministra za zunanje zadeve, si štejem v čast izraziti vam živahno zadoščenje, da bom mogel skupno z Vami so delovati za ohranitev miru in utrditev ter poglobitev prijateljskih in zavezniških vezi.“

Kakor doznava dopisnik „Timesa“, želi Maniu vzpostaviti dobre odnose zlasti z Madžarsko, da bi na ta način odstranil na-

Davčni program SLS proti slovenski obrti

S konfesionalnimi konzumi uničiti gostilničarje — Lažimorala SLS. — Proti svobodni trgovini in obrtnikom

Davčni program, ki ga te dni vodi klerikalna SLS proti slojem delovnega ljudstva, izvzemajoč iz svojih davčnih naklepov samo prejemke duhovščine. Je zlasti oster proti naši trgovini in obrti. V mariborski oblasti so na novo »tečevino« (obrtne davek) naložili kar 50 odst. doklado! Trgovci ali gostilničarji, ki se bo pošteno priznal n. pr. na dohodek od letnih 40.000 Din, bo plačal 10 odst. osnovnega in 4 odst. dopolnilnega davka. Zdej pa še na osnovni davek 50 odst. doklado, torej še 5 odst. (v ljubljanski oblasti 3 odst.) za SLS.

skupaj 19 odst. ali 7.600 Din. Vprašamo kateregakoli duhovnika, ali on plača od svojih dohodkov le podooben del na davkih?

Velika je hajka na gostilničarje. In to zopet enkrat pod lažljivo krinko morale in antialkoholizma. Medtem pa

v klerikalnih konzumih tečeta banaško vino in šnops.

Pod imenom kmetijskih društev imamo po vsej deželi beznice, kjer se pod blagoslovom politikov duhovnikov vrši tisto, kar se drugim očita. Mi smo tej gospodi preveč prizanašali, in s plaščem usmiljenja krili pijanske zalege na katoliški podlagi. To je seveda »drugace«, ker SLS zraven zasluži.

Vsa klerikalna akcija gre le za tem, da se uniči in ustrahuje gostilničarski stan, ki je na potu konzumarjem. Kako naj se razvijejo čedne, higijenske brezhibne in za našo tujskoprometno deželo dobre gostilne, ko pa se podjetja v kali uničujejo?

Kakor povsod ima tudi tukaj SLS dvojno moralo. Eden ima vse, ker je pod klerikalno kuto in dela za bisago, drugeza treba uničiti.

SLS proti kmetovalcem

Ponovno zvišanje zemljarine. — Pod krinko borbe proti alkoholu se uničuje glavni pridobitni vir kmetovalcev. — Davek na lovišča. — Anarhija na davčnem bojišču. — Kje je finančni delegat?

Kakor na ostale čisto stvarne opombe proti davčni politiki SLS v obeh oblastih, tako »Slovenec« molči tudi na naša izvajanja glede zemljarine. Iz Beograda pa nam prihajajo vesti, ki v polni meri potrjujejo izvajanja »Jutra«, da bo namreč tako zvana

»davčna stopa« pri zemljarini najmanj 15 odst.

novoga čistega katastrskega dohodka. K temu treba priteči še

dopolnilni davek 2 odst. do 17 odst.

Oblastna skupščina v Mariboru je kar slepo šla preko dejstva, da ni znan ne novi katasterski čisti dohodek ne davčna »stopa«. Ona je kar slepo sklenila 30 odst. doklado in s tem dala primer lahkomiselnega gospodarja, ki podpisuje zadolžnico, ne da bi vedel, koliko se bo z njo zadolžil.

Obdavečevanje zemljiške posesti je drugod predmet temeljitih proučevanj, ker z navidez malo razliko lahko ubije davčni izvor. T. j. v našem slučaju siromašno kmetijo, ki se itak s težavo vleče naprej. Pri nas pa SLS uvaja davek kar »in bianco«.

Tudi na opombo, da bo z nerazmernim davščino 1 Din na en liter vina in s 100 odst. doklado na državno trošarino od alkohola zadeta domača produkcija v njeni rentabilnosti in s tem

odprta pot zunanjim vinom,

ki prinese letno trošarino mnogo lažje, ne zna SLS drugega odgovorjati, kakor da so baje gostilničarji letos, ko je bila doklada manjša, prodajno ceno vina sami zaokrožili za 1 Din. Za to trditve ni dokazov. Gotovo je, da se vsako povišanje davkov skuša zvaliti navzgor ali navzdol, vendar ima vsaka stvar svoje meje. Naš kmet ni bogataš, ki s prodajo vina lahko čaka. Če je vsa Slovenija preprežena z banatskim vinom, ki ga ravno klerikalne organizacije najbolj širijo in to direktno pod katoliškim imenom, bo 1 Din trošarine gotovo najbolj nepovoljno vplival na domače vino in s tem

kmeta še bolj prisilil, da gre s ceno pod proizvodniške stroške.

Medtem ko oblastna skupščina že sklepa v davku na lovišča, si podedežle občine šele polagoma mencajo oči in hodijo klerikalni veljaki duhovnike izpraševati, kaj to pomeni. Duhovščina tolaži, dasi sama ne ve nič. Gotovo pa je, da

bo ta davščina razdrla mnoge lovške pogodbe

in prinesla težke pravde, kar bo ne nazadnje na škodo onih občin, ki iz lova zidajo šole ali vodovode.

Čudna je vloga velikega župana. On ima dolžnost nadzorstva nad zakonitostjo vseh uredb, vrhu tega pa je tu še finančna oblast, ki nadzira davčno politiko oblasti. Že zadnjič smo opozorili, da je na primer

nova uredba o okrajnih blagajnah povsem neustavna

in naravnost protizakonita. Imamo zakon o sreski samoupravi in po ustavi se morajo samouprave urejevati le z zakonom, nikdar pa z uredbi. Kljub temu pred očmi velikih županov urejuje oblastna skupščina neka nova samoupravna telesa pod starim imenom

Klerikalna politika v Beogradu je itak razvojno možnost industrije in obrti v Sloveniji že zelo oslabila. Slabe trgovske pogodbe bodo to pogubno delo dovršile. Če je še kaj tu, pa naj požre doklada za bisago,

kakor jo davkoplachevalci v ogorčenju imenujejo. 50 odst. bo te doklade za bisago v srečni štajerski deželi, 30 odst. pod kandelabrom v Ljubljani.

Zneski davka bodo toliki, da že v naprej obstoji obče mišljenje, da je ne-spameten oni, ki se bo dal po pravici oceniti. Začel bo neizprosno boj. Kajti če ima kdo v gotovem oddati samo na obrtnem davku 20 odst. in več od ocenjenega dohodka, bo imel presneto malo veselja delati in truditi se za druge, ki lepo pobirajo za maše in odpustke, ne da bi od tega le eno paro davka plačali.

Najnovější uničujoči navali SLS na obrt in trgovino nam dokazujejo, kako usodna je bila napaka onih, ki so mislili, da se da vse »nevtalizirati«. Klerikalci so to geslo spretno zlorabili in uspelo jim je res »nevtalizirati« našo zbornico za TOI, ki je sedaj, ko gre na vseh poljih trgovini in obrti za življenjske interese, brez moči. Danes sta v naši državi le dve fronti. Glavne odločitve padajo na političnem polju. V objemu mednarodnega klerikalizma, ki daie nadvlado enemu v stvari »neproduktivnemu« stanu nad vsemi drugimi, mora pogniti vsak napredek.

Zato pa more biti odgovor na davčni program SLS, naperjen proti našim gospodarskim slojem, samo eden: Cim več dela na skupni fronti. Stabiliti nasprotnika med ljudstvom, to je edino sredstvo, ki se ga boji.

okrajnih blagajn, da bolj nedolžno izgleda. Dasi ustava za okrajne zastope izrecno zaukazuje volilni sistem se pred nosom g. Vodopivca, zaprisežnega velikega župana, uvajajo vanjo vrtilisti

za popravljane večine, kakor je z redko odkritostjo priznal g. Jarc.

Bilo bi umestno strogo pregledati, kako daleč oblast lahko uvaja takse na isti vir, ki je obremenjen z državnim takso. Ako bi se smelo taksirati privatno pravne pogodbe na lovišču in to celo potem, ko so že par let v veljavi, potem smemo pričakovati v naši mili Sloveniji čase, ki so boljševiskim zelo podobni. Če to obvelja, potem se država s svojimi taksami lahko kar umakne.

Stvar je pa toliko bolj absurdna ker se pobiranje vseh mogočih taks in trošarin brez nadaljnje naloga državnim organom Glavarji bodo pobirali novo takso na policijsko urro, finančna kontrola na takse! Vsakdo seveda želi da se država in samouprave medsebojno podpirajo, a tako po domače vsa stvar le ne gre in

iz vsega bo nastal kaos.

Zaenkrat morajo vse požirati organi finančne kontrole, na kojih se stradani hrbet potem široki sloji čisto instinktivno znašajo jezo namesto na dobro rejeno gospodo po farovžih, ki je vsega tega kriva.

Tako nekako je, kakor da finančnega delegata v Ljubljani ni več kajti tam bi imela biti ne niora nazajiva situacija, pač pa previdna zavora, ki gleda da voz ne gre v brezdnjo. Predvsem pa čuvar zakona in javnih interesov. Zdi se nam, da tudi pravne sigurnosti ki jo ogražajo takšni eksperimenti oblastnih mogotcev.

Bela Kun aretiran v Romuniji

Dunaj, 13. novembra r. Kakor poročajo iz Konstanca v Romuniji, so tamkaj aretirali neko osebo, pri kateri so našli zelo veliko svoto denarja. Oblasti so takoj domnevale, da gre za Belo Kuna. Na podlagi poslanih slik iz Madžarske in Bukarešte je bilo ugotovljeno, da je sumljivi aretiranec bivši madžarski diktator. Smatralo, da je Bela Kun prišel v Romunijo zaradi težkih političnih razmer in velike napetosti, ki je tamkaj vladala, ker so komunisti mislili, da bodo lahko v teh razmerah vlovili kaj zase. V sled pametne politike regentskega sveta pa so bili vsaki nadaljnji zapletljaji onemogočeni in akcija Bele Kuna je tudi v tej priliki popolnoma propadla. Romunija ga morda ne bo obsodila na smrt, vsekakor pa ga bo kakor vsakega dosejal vplivnega madžarskega komunista izročila Madžarski Belo Kuna sedaj ne bo rešilo nič to, da je rojen na romunskem ozemlju, ker je bilo zadnjič pred sodiščem na Dunaju brez dvoma ugotovljeno, da je sovjetski državlan.

Dunaj, 13. novembra g. »Prager Presse« in nekateri romunski listi so prinesli vest da je bil Bela Kun aretiran v Romuniji, kakor je prispel pod napačnim imenom po nalogo sovjetske vlade. Ta vest ni resnična. Po tukajšnjih informacijah na sovjetskih mestih biva Bela Kun, odkar je odsedel kazen v Avstriji in bil izgnan, stalno v Rusiji, ki je od tedaj ni zapustil.

Odmev pondeljkovih ljubljanskih demonstracij

Veliko zanimanje v Beogradu. — Ostra sodba beograjskega lista. — Pribičević o demonstracijah in postopanju policije

Beograd, 13. novembra p. Sinočnji dogodki v Ljubljani so vzbudili v Beogradu veliko pozornost. Današnji listi prinašajo o njih obširna in podrobna poročila, med prebivalstvom pa živahno razpravljajo o njih.

Nocojšnje »Novosti« komentirajo ljubljanske demonstracije in nastop policije s političnega vidika in uvodnik: »Kdo naj odgovarja za dogodke v Ljubljani?« List primerja sinočnje dogodke v Ljubljani s krvavimi manifestacijami in demonstracijami v Beogradu, ko le prestolniška omladina protestirala proti nettunskim konvencijam in je došlo pred »Ruskim carjem« do značnega krvoproletja. Omladina je hotela dati vidnega izraza svojemu patrijotičnemu zanosu, a oblast je odgovorila s strelji in nasilstvi. Po krvavem dogodku v Narodni skupščini od 20. junija se vrste novi taki dogodki in se ponavljajo obžalovanja vredna nasilja policijskih oblasti nad patrijotično omladino tudi v srcu Slovenije. Po takih dogodkih predsednik vlade nima več pravice, da govori o svoji vladi kot o režimu, ki naj pomiri naše notranje spore ter ublaži razburjene duhove. G. Korošec naj se zaveda da po tej poti ne bo dosegel sporazuma.

Zagreb, 13. novembra n. Povodom večerašnjih demonstracij v Ljubljani je Pribičević danes izjavil novinarjem med drugim:

Demonstracije v Ljubljani so nas zelo vznemirile. To je v resnici strašno, da pri nas ni niti ene manifestacije, kjer bi ne bilo krvoproletja. Mi vsi vemo, da so v Italiji zelo pogosto demonstracije proti naši državi, toda vemo tudi to, da Italijanska policija še nikdar ni streljala proti udeležencem teh demonstracij. To se dela samo pri nas iz pretrane uslužnosti do Italije. Moram iskreno povedati, da je dr. Korošec od vseh dosedanjih notranjih ministrov do Italije najbolj ponižen. L. 1924. je še izjavil, da bo kmalu napajal konje v Tiberi. A danes, ko je predsednik vlade, ne samo, da ne napaja konj v Tiberi, temveč se pod njegovim režimom strelja na našo omladino, ki je manifestirala svoja bratska čustva do naših bratov v Italiji. Teža sistema dušenja manifestacij ne more dr. Korošec z ničemer opravičiti. Toda prelivanje krvi ni znak močne roke, nego je znak pomanjkanja patrijotizma. Patrijot, ki ljubi svoj narod, ne more dovoliti streljanja na ta narod, tem manj, kadar je izključeno, da bi se motil red in mir v državi.

V redu in disciplini zaključene manifestacije v Ljubljani

Mučna atmosfera po predsinočnjih dogodkih. — Ponovno protestno zborovanje na univerzi. — Miren pohod po mestu. — Zadrega klerikalnega dijaštva radi postopanja ministra policije. Komunistični poskusi zlorabiti ogorčenje mladine

Ljubljana, 13. novembra.

Včerašnji burni dogodki na ljubljanskih ulicah so bili danes ves dan predmet najživahnejšega komentiranja in obsoljanja. Za 9 uro dopoldne je bil v pisarni Jugoslovenske Matice sklican sestanek akademskih predstavnikov, na katerem je bilo po daljšem posvetovanju sklenjeno, da se zvečer ob pol 18. priredi protestno zborovanje na univerzi in nato obhod po mestu. Sinočnji aretiranci so bili dopoldne po zaslišanju izpuščen, veliki župan pa je pozval k sebi predstavnike dijaštva in jim zagrozil, da bo ponovne manifestacije z oboženo silo zadušil.

Zborovanje na univerzi

Ob pol 18. zvečer so se zbrali v vseučiliški avli akademiki, da protestirajo proti včerašnjemu nastopanju policije. Že pred pričerkom zborovanja je bila avla nabitopolna, prav tako tudi prostor pred vseučiliščem. Pričakujoč, kako se bodo odigravali dogodki, se je zbrala na Kongresnem trgu množica občinstva, dočim se je postiral večji oddelek policije kakih 60 po številu, pod kostanji v Zvezdi.

Zborovanje je otvoril akademik Iskra, ki je poročal o včerašnjih dogodkih navajajoč dalje: Ko smo danes intervenirali zaradi brutalnega nastopa policije, se nam je odgovorilo, da nemirov ni izzvala policija.

— Laž! Dol s policijo! so se razlegali klici.

Ali smo že kolonija Italije, ali bomo klovnih pred konzulatom v Ljubljani ali poslaništvom v Beogradu?

— Ne! Nikdar ne! Sramota za vladu!

Policija nas je nasiljala kakor da smo svet anarhističnih elementov, ki ga je treba udušiti!

— Sramota!

Mi bomo naperili proti njej tožbo! Policija je dala napačne informacije velikemu županu!

Drugi govornik jurist K. Štef. l. nastlecliste Enotne združene napredne omladine, je povdarjal, da je način, kako hočejo zatreti manifestacije akademikov, zločin. Včerašnji dan je odločen moment, da storimo vse, da nam virejo naše akademske svobodščine

Značilna izjava klerikalnih akademikov

V imenu klerikalne akademske omladine je g. Anton Hribovšek podal izjavo, v kateri je rečeno:

Slovenska katoliška akademska omladina, izjavlja svoje globoko ogorčenje, da je policija pri popolnoma dostojni in vzorni manifestaciji brez zadostnega razloga prekršila svojo uradno oblast. Zato

1. zahteva, da se eksemplarično kaznujejo organi, ki so na tako nezasišlan način kompromitirali pred nami in pred svetom našo javno varnost;

2. zahteva, da notranje ministrstvo preišče, ali so policijski nadsvetnik g. Mlekuž in njegovi podrejeni policijski organi delali po naredbah, ki so jih prejeli;

Iz te izjave je videti, v kako globoki zadregi se nahaja klerikalno dijaštvo radi ukrepov klerikalnega ministra. Nesporo je pa tudi, da vlada med mnogimi akademiki SLS veliko ogorčenje proti dr. Korošcu.

Zadnji govornik akademik Karadjole je predvsem osvetljeval stanje kako se godi Italijanom pri nas, ki se gibljejo, kakor bi bili tu doma v Šibeniku se je ravno te dni moralo zagovarjati 8 omladincev pred porotniki ker so ob priliki podpisa nettunskih konvencij demonstrirali na ulici. Istočasno se je v katedrali pela slovesna maša v italijanskem jeziku. Dobro je, da akademska omladina manifestira, a še bolje je, da delamo v narodu za naše ideale.

Končno je bil podan referat o današnjih razgovorih zastopnikov dijaštva pri velikem županu, kjer so se postavili na stališče, da

se danes ne sme vršiti noben demonstracijski odhod, ker bo drugače policija, ojačena z orožništvo brezobzirno navalila na manifestante in jih razgnala.

Z velikim odobravanjem je bila na to glasno sprejeta sledeča

Resolucija

Akademska mladina ljubljanske univerze je sprejela ob priliki žalostnih dogodkov, ki so se pripetili pri včerašnji narodni manifestaciji za pravice naših podjarmljenih bratov onstran meja, na svojem zboru na ljubljanski univerzi, dne 13. novembra 1928 naslednjo resolucijo:

1. akademska omladina redno nastopa v imenu naroda in korist države ter je upravičena njena bratska ljubezen do naših podjarmljenih bratov onstran Julijskih Alp;

2. akademska omladina je izrazila svojo narodno zavest na način, primeren svojim nacionalnim čustvom ter smatra, da je niučne ne more in ne sme z brutalno silo ovirati, kadar nastopa za interese svojega naroda in človeških pravic;

3. odločno protestiramo, da nam policija trga iz rok zastave naših neosvojenih mest, med tem ko fašistične množice defilirajo pred zastavo naše Dalmacije. Obsojamo vsakogar, ki nam z brutalno silo zabranjuje nositi naše nacionalne embleme, vedno pripravljene braniti jih s svojo krvjo, kadar bosta to zahtevala narod in država;

4. ostro obsojamo škandalozne izpade in izzivanja policije, ki s svojim nastopom nosi odgovornost za včerašnje sramotne dogodke. Smatramo, da je pod dostojanstvom našega naroda, da se naše državne oblasti pokorijo zahtevam rabljev našega naroda v Primorju;

5. smatramo za dolžnost organov javne varnosti v konkretnem primeru podajati objektivna poročila, a ne izkoriščati svoj vpliv na javnost, bodisi z nezavednostjo do svobodnih nacionalnih manifestacij, bodisi v politične svrhe, tedaj, ko omladina nastopa proti zločinu, ki nam je bil storjen z vsiljeno rapalsko pogodbo;

6. akademska omladina je vedno bila in bo vedno v prvih vrstah borbe za narodne pravice ter bo na tem vztrajala v korist svojega naroda in države, posvečene s krvjo svojih najboljših sinov. Zato hočemo stopati tudi mi naprej z visokimi ideali, pripravljene vedno žrtvovati zanje svoje življenje.

Pohod po mestu

Ko so se vsule iz univerze velike skupine akademikov in se začele formirati za spredov po mestu, se jim je mahoma pridružila vsa množica, ki je bila dotlej potisnjena od stražnikov v Zvezdo. Nato je povorka, ki se je neprestano večala, krenila po Kongresnem trgu v smeri proti Šelenburgovi ulici. V tem hipu pa so se že požurili pred nje stražniki in zaprli prehod. Povorka se je tedaj pred stražniki kratak čas ustavila in so manifestanti zapeli »Bože pravde«. Po odpeti himni so iz množice zaorili bučar vzkliki proti nasiljem onstran meje. Vzkliki niso hoteli pojenjati množice so bile zopet v ognju navdušenja, nikakor pa ne v izzvalnem razpoloženju.

Ker policija nikakor ni dovolila pohoda po Šelenburgovi ulici in dalje po mestu, so zastopniki SSLU zahtevali, da se dovoli obhod po drugih krajših ulicah v spodnjem delu mesta. Na odgovor nadsvetnika g. Gerziniča, da ima strikten nalog preprečiti sploh vsak obhod po ulicah, so predlagali zastopniki SSLU, da se dovoli pohod po Wolfovi ulici pred magistrat ter po Meštem trgu nazaj pred univerzo. Temu je policija na častno jamstvo od strani akademikov, da se bo nato izvršil miren razhod, ugodila.

Povorka se je torej razvila na dolnjem koncu Kongresnega trga ter krenila po označenih ulicah. Manifestante, do 4000 po

številu, so spremljale ves čas čete policistov, kar je sicer dalo nekaj povoda za ponovno vzklikanje proti pendrekom in klerodikalnemu režimu.

Cim pa so se manifestanti zopet umirili in so stražniki ostali nekoliko zadaj, so se ponovili gromki vzkliki: »Dol s fašizmom, dol z barbarskim nasiljem dol s krvososi naših bratov!« Vmes je v taktu koracnice odmevala »Lepa naša domovina«, dokler ni povorka prikorakala do magistrata. Tu so se manifestanti ustavili ter zapeli himne. Vodja policije je pred nadaljnjim pohodom zahteval od manifestantov, da prenehajo s klici proti Italiji, ki se jih pa seveda ni dalo preprečiti, marveč so bili le še glasnejši.

Miren razhod

Povorka je krenila med glasnim vzklikanjem dalje čez čevljarski most ter po Turjaškem trgu in Gosposki ulici pred univerzo.

Po tovariškem pozivu nekega akademika, da se manifestanti mirno razidejo, je zbrana množica še zapela nekatere nacionalne pesmi, nakar se brez najmanjšega incidenta sledil razhod v hvalevredni discipliniranosti.

Akademska omladina!

JNAD Jadran, JAD Triglav in agrarni akademski klub Njiva so vložili za sobotne volitve skupno listo pod nazivom

Enotna napredna omladina.

Z veseljem pozdravljamo solidarnost, s katero stopa omladina v boj za najvišjo svojo akademsko organizacijo. SSLU je reprezentančni forum ljubljanskih akademikov, obemam pa tudi torišče socialno-ekonomske brige v njegov dohodit.

1. Naša prva zahteva mora urediti vprašanje centralne organizacije študentstva v Jugoslaviji. Beograjsko Pobratinstvo je na žalost leglo srditih strankarskih sporov, odnorno tipičen predstavnik tiste ideologije, ki daje vso oblast v roke Beograjčanov. Zadržujemo njegovo reorganizacijo v tem smislu, da pošljejo vanj vse tri univerze enako številu zastopnikov.

2. Ne dovolimo, da se v bodoče ponavljajo predlogi o redukciji naše univerze in njenih delov in zahtevamo, da se ji z zakonom zagotovi procvit v najširšem obsegu.

3. Hočemo akademsko bolniško blagajno, upravljano v Ljubljani Davek, ki ga je moral že letos vsak akademik plačati v zdravstveni fond, naj se vrne v Ljubljano in naj se uporabi kot temeljna glavnica akademske bolniške blagajne.

4. Stipendije naj se dele pravično in pošteno med vse tri univerze. Apeliramo pa tudi na obe slovenski samoupravi, da pri svojih velikih proračunih najdeta tudi par tisočakov za ljubljanske akademike. Hočemo, da dobi SSLU pri podeljevanju teh stipendij sodooločujoči glas.

5. Akademski urad dela se mora izpopolniti, da bo zmogel svojo veliko nalogo, preskrbeti absolviranim študentom zaposlitev, študirajočim pa lajšati njihov ekonomski položaj.

6. Nujna je ustanovitev centralne akademske menze in skupnega podpornega društva.

7. Oskrbeti hočemo dve ceneni poštiniški koloniji, eno na Jadranu, drugo na Gorenjskem.

Ljubljanska akademska omladina je lahko uverjena, da bodo podpisani kandidati »Enotne napredne omladine« v bodočem svetu gornjim problemom posvečali vso pažnjo in energijo. Omladina naj jim v soboto dá svoje zaupanje!

Kostl Janko, jurist; Zdošček Jože, jurist; Babič Mihovil, tehnik; Lah France, tehnik; Kovič France, filozof; Jereb Drago, jurist; Trampus Milan, jurist; revizorji: Ekar Dušan, tehnik; Debeljak Milan, medicinec; Marc Pavel, jurist.

Diničeva afera

Afera z dobavami Dragoljuba Diniča se je po razkritjih direktorja novosadskega »Vidovdana« g. Dobrosava Jevdjeviča začela »pojasnjevati, s povprk in izjavami posameznih v Jevdjevičevem pismu navedenih osebnosti. Prizade se čuti komandant kraljeve garde general Petar Živković, dasi ni v Jevdjevičevem pismu izrecno omenjen in dasi je v naši armadi več generalov z istim imenom. Po svojem zastopniku, odvetniku Jovanu Todoroviču je general Petar Živković poslal »Politiški« naslednji popravek:

— Divizijski general g. Petar R. Živković ni nikoli dal pisma g. Diniču da bi ga neseš v Pariz tovarnarju g. Louisu Breguetu, katerega vobče ne pozna. Še manj pa da bi bil imel kakršnekoli zveze z g. Diničem. Toliko, kar se tiče osebnosti generala g. Petra R. Živkovića a z vloženo tožbo bosta pisec inkrimiranega članka in uredništvo imela priliko povedati, ali se citirani pismo nanaša na mojega klienta.

— Z daljšo izjavo se je v »Politiški« oglašil tudi g. Svetislav Hodjera, ki hoče vso zadevo prevrniti na politično plat in navede g. Jevdjeviča predstaviti kot gonjo od strani — protisrbske fronte...

Žrebanje razredne loterije

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z. v Ljubljani objavlja, da so bile danes dopoldne v Beogradu izžrebane sledeče srečke:

- 40.000 Din št. 74.647;
- 10.000 Din št. 92.712;
- 4.000 Din št. 58.569;
- 2.000 Din št. 533, 11.712, 18.244, 20.599, 20.669, 21.513, 31.074, 31.195, 31.853, 33.561, 34.851, 35.702, 36.500, 41.202, 42.734, 44.730, 44.941, 46.244, 47.731, 50.282, 56.447, 56.565, 56.891, 58.757, 60.365, 67.303, 72.639, 73.397, 73.621, 73.794, 74.794, 81.832, 81.985, 83.471, 83.744, 85.585, 86.245, 86.867, 90.380, 91.630, 91.748, 93.943, 96.650, 97.185, 97.320, 101.273, 105.818, 109.573, 112.853, 115.635, 117.833, 121.917
- Naknadno so bili izžrebani še dobiki:
 - 10.000 Din št. 103339.
 - 4.000 Din št. 9920.
 - Po 2.000 Din 12695, 12789, 13059, 13105, 16430, 19481, 21168, 21698, 21852, 25473, 25504, 35293, 35906, 39339, 42592, 43769, 49928, 60300, 62599, 63692, 69179, 70402, 71177, 71214, 78818, 81730, 82388, 83582, 85139, 99062, 100391, 103907, 104391, 104586, 106802, 108074, 111564, 114037, 114720, 117576, 119212, 123962.